

MUSEUM ARNHEM

JAAARSTUKKEN 2019

INHOUDSOPGAVE

	pagina
1. Algemeen	3
2. Verslag Raad van Toezicht	6
3. Bestuursverslag	9
4. Jaarrekening	21
5. WNT-verantwoording	47
6. Controleverklaring accountant	49

BIJLAGEN:

A: Toelichting uitputting toekomstige investeringsverplichtingen

B: Bijlage bij verslag Raad van Toezicht: profiel Raad van Toezicht

C: Bijlage bij verslag Raad van Toezicht: overzicht (neven)functies Raad van Toezicht

1. Algemeen

Adresgegevens Stichting Museum Arnhem

Utrechtseweg 87
6812 AA Arnhem

tijdelijk adres per 21-10-2019:

Broekstraat 32
6826 PZ Arnhem

Kamer van Koophandel
53141431

Museum Arnhem

Museum Arnhem is hét museum voor moderne en hedendaagse kunst van de stad Arnhem. En Museum Arnhem vertelt over de geschiedenis van Arnhem in het Erfgoedcentrum samen met partner Rozet. Museum Arnhem is een verzelfstandigd museum sinds 1 januari 2014. Daarvoor maakte het organisatorisch deel uit van de gemeente Arnhem. De Stichting Musea Arnhem is opgericht op 6 juli 2011 en per 6 oktober 2015 is de naam gewijzigd in Stichting Museum Arnhem.

Museum Arnhem is binnen het Nederlands museumlandschap een betekenisvol museum voor moderne en hedendaagse kunst en trekt bezoekers uit het hele land met een aantrekkelijke en onderscheidende programmering. Het museum profileert zich met het thema Kunst & Samenleving. Dat thema is zowel actueel als diepgeworteld; het museum heeft zich in de loop der jaren onderscheiden met werk van neo-magisch realisten, kunst van vrouwen en kunstenaars met een diverse culturele achtergronden. Het gebouw van het museum is vanwege renovatie, verbouwing en uitbreiding tijdelijk niet beschikbaar. Het museum organiseert tijdens de bouwperiode programmering in de stad Arnhem en op de tijdelijke locatie voor actuele kunst en ontwerp van het museum: De Kerk.

De cultuurhistorische collecties worden gepresenteerd in het Erfgoedcentrum in Rozet, in samenwerking met Rozet (Gelderland Bibliotheek). Hier wordt het verhaal van Arnhem en omgeving verteld.

Statutaire doelstelling

Het doel van Stichting Museum Arnhem is het verwerven, behouden, onderzoeken, presenteren, documenteren en geven van bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mensen en de omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoegen.

Missie

De missie van Museum Arnhem is:

Museum Arnhem brengt kunst naar mensen toe: vanuit het hart. Wij zoeken daarbij steeds naar de verbinding: met u, met de stad en met het nu. Kunst die gaat over de samenleving en de positie van mensen is wat onze collecties realisme, hedendaagse kunst en vormgeving verbindt. Op onze unieke locatie waar natuur- en cultuurbeleving samenkomen, willen wij inzicht én uitzicht bieden. Wij doen dat met een gevarieerd en gedurfd programma.

Governance

De bestuurlijke organisatie van Stichting Museum Arnhem is een Raad van Toezicht-model. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht, alsmede die van de directeur-bestuurder zijn vastgelegd in de statuten van de stichting en verder uitgewerkt in een directie-reglement.

De Raad van Toezicht toetst het artistiek-inhoudelijke beleid in relatie tot het vastgestelde meerjarenbeleid, ziet toe op een doelmatige en controleerbare besteding van de middelen en adviseert de directie waar nodig. De Raad van Toezicht spreekt zich uit over de begroting en de jaarrekening. Tevens is de Raad van Toezicht verantwoordelijk voor de aanstelling en honorering van de directeur-bestuurder.

De Raad van Toezicht en de bestuurder onderschrijven de Governance Code Cultuur en dragen zorg voor naleving van deze code. De Raad van Toezicht werkt met een actuele en vastgestelde profielschets en een rooster van aftreden. De leden zijn onafhankelijk. De Raad van Toezicht evalueert periodiek zijn eigen functioneren. In een eigen bericht gaat de Raad van Toezicht hier nader op in.

Samenstelling directie

De directie vormt het bestuur in de zin van de wet en bestaat uit één directeur: mevrouw drs. S.M. Bak.

Samenstelling Raad van Toezicht

Stichting Museum Arnhem heeft een Raad van Toezicht met vijf personen. In 2019 was er één vacature. In dit boekjaar zijn er twee nieuwe leden toegetreden tot de Raad van Toezicht. De samenstelling is als volgt:

	<u>Aantreden</u>	<u>1e termijn</u>	<u>2e termijn/aftredend</u>
De heer drs. F.H. Candel (voorzitter)	17-12-2013	2017	2021
De heer mr. M.H.E. Frommé	18-02-2014	2018	18-12-2019
Mevrouw H.C.M. van der Linden ma	18-02-2014	2018	2022
De heer mr. E.A.M. Schwirtz	21-09-2016	2020	2024
Mevrouw C.A.J. Casseres	23-09-2019	2023	2027
De heer E.M. Noteboom	18-12-2019	2023	2027

Subsidiëring gemeente Arnhem

Stichting Museum Arnhem heeft eind 2015 een nieuw (meerjaren)beleidsplan voor de toekomst voor Museum Arnhem geschreven; *Vergezicht Museum Arnhem*. Daaraan gekoppeld is een bedrijfsplan opgesteld. Op basis van deze toekomstvisie heeft de gemeenteraad van Arnhem in januari 2016 ingestemd met het beschikbaar stellen van gelden voor een uitbreiding en vernieuwing van Museum Arnhem op de huidige locatie.

Op basis van deze meerjarenvisie en de daarvan afgeleide activiteitenindicatoren op jaarbasis, is voor de uitvoering van activiteiten in 2019 subsidie aangevraagd bij de gemeente Arnhem. Deze is ook verleend. Na afloop van ieder jaar legt het museum inhoudelijk en financieel verantwoording af in de jaarstukken.

Overige financiering

Voor projecten worden aanvullende projectsubsidies aangevraagd bij landelijke en lokale fondsen. Regulier heeft het museum naast de subsidie eigen inkomsten onder andere uit kaartverkoop en de museumwinkel. Deze zijn beperkt in de jaren dat het museum niet beschikt over een museumgebouw.

Culturele ANBI

Stichting Museum Arnhem is door de Belastingdienst per 6 juli 2011 aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Museumregister en museumvereniging

Museum Arnhem is een geregistreerd museum en is lid van de Museumvereniging.

2. Verslag van de raad van toezicht

Algemeen

Afgelopen twee jaar waren voor Museum Arnhem uitzonderlijk ingewikkeld en onzeker. De geplande verbouwing en uitbreiding van het museumgebouw kon begin 2018 niet doorgaan, omdat de aanbesteding ver boven budget lag en de gemeente Arnhem om die reden de aanbesteding had ingetrokken. Hierna volgde een onzekere periode, waarin door het museum en door de gemeente Arnhem vol is ingezet op het doorstarten van het project. Eind december 2018 is in de gemeenteraad van Arnhem ingestemd met een doorstart van de bouw op de huidige locatie met de toekenning van een extra budget van 7,5 miljoen euro. Op basis daarvan kon een nieuwe aanbestedingsprocedure worden gestart. Pal voor de zomer van 2019 was er een voorlopige gunning, gevolgd door een definitieve gunning aan een aannemer. Begin december 2019 is de realisatieovereenkomst getekend tussen de gemeente en de aannemer en is de doorstart van de bouw zeker gesteld. Begin 2020 start de bouw.

Naast onzekerheid die er is geweest over de voortgang van de bouw, heeft het museum niet meer de beschikking over een museumgebouw voor de voortzetting van zijn activiteiten; het museum heeft het museumgebouw eind 2017 volgens planning leeg opgeleverd aan de gemeente voor de voorbereidende bouwwerkzaamheden en de start van de bouw. Als gevolg hiervan zijn er door het museum andere modellen en strategieën ontwikkeld om zichtbaar en relevant te blijven, vertaald in een programma van activiteiten en pop-up tentoonstellingen. Daarnaast heeft het museum een tijdelijke locatie opgericht voor de presentatie van actuele kunst en vormgeving: De Kerk. De aandacht van de Raad van Toezicht lag in 2019 bij de doorstart van de bouw, het zichtbaar blijven van het museum, de start van de nieuwe locatie en de opbouw van de organisatie.

Voor 2020 zal de aandacht van de Raad van Toezicht blijven liggen bij de bouw en de risico's daarvan voor het museum. Met het extra budget en het tekenen van de overeenkomst met de aannemer zijn deze niet meer zo extreem en zullen het reguliere museumbedrijf en het openingsprogramma weer meer aandacht krijgen.

2019

De Raad van Toezicht ziet toe op het uitvoeren van de toekomstvisie *Vergezicht Museum Arnhem*, vertaald in strategische doelstellingen, deelbeleid en programma. De doelstellingen uit het *Vergezicht* zijn door het niet beschikken over een museumgebouw op andere manieren vormgegeven. Het museum is actief in de stad Arnhem met het organiseren van pop-up tentoonstellingen, deelname aan diverse stadsfestivals en het opzoeken van onderwijs- en zorgorganisaties. Daarmee geeft het volgens de Raad van Toezicht volop vorm aan de doelstellingen om breder publiek te trekken en de betekenis van het museum voor de stad te vergroten.

Minder zichtbaar, maar heel belangrijk, is dat het museum zijn verantwoordelijkheid neemt voor de collectie. Met een heel team wordt in een twee jaar lopend project de

basisregistratie aangevuld, de collectie gedigitaliseerd, worden de depots opgeruimd en collectieprocessen beschreven.

Daarnaast heeft de Raad van Toezicht in tijden van onzekerheid extra aandacht voor goed werkgeverschap. De Raad van Toezicht heeft eerder geconstateerd dat de transitie van het museum zorgvuldig is gedaan en goed is verlopen. Met de gunning wordt de museumorganisatie die nodig is om de opening voor te bereiden weer opgebouwd. De Raad van Toezicht constateert dat er een goed managementteam is neergezet, er een mooie benoeming is voor de conservator moderne kunst en dat er met een aanstelling van een stadsconservator op een eigentijdse manier invulling wordt gegeven aan het vertellen van de verhalen over het erfgoed van het museum en de stad.

Governance en culturele diversiteit

De Raad van Toezicht werkt volgens de principes van de Governance Code Cultuur. De leden van de raad zijn onafhankelijk, er is een rooster van aftreden, een profiel van de Raad van Toezicht en er wordt jaarlijks een functioneringsgesprek gevoerd met de directeur-bestuurder. Conform de statuten is de profielschets als bijlage toegevoegd aan dit verslag. Het lidmaatschap van de Raad van Toezicht is onbezoldigd.

In 2018 is op basis van een externe evaluatie van de Raad van Toezicht besloten om zich in 2019 te versterken met een nieuw lid, met aansluiting op de creatieve industrie, jongerencultuur en binding met Arnhem. Vanuit de aansluiting op de inhoud van het museum, waar in collectievorming en programma veel aandacht is voor meerstemmigheid en kunst gemaakt vanuit diverse culturele achtergronden, heeft de Raad van Toezicht een selectiebureau (gespecialiseerd in culturele diversiteit) aangetrokken voor de werving. Deze werving is succesvol afgerond. In dezelfde wervingsronde is ook een nieuw lid, tevens voorzitter van de auditcommissie, geworven. De vicevoorzitter van de Raad van Toezicht en voorzitter van de auditcommissie is eind 2019 voor het einde van zijn termijn afgetreden wegens het aanvaarden van een nieuwe functie in het buitenland.

Nieuwe Accountant

De vorige accountant was na de verzelfstandiging van het museum per 1 januari 2014 aangesteld. Na een termijn van vijf jaar heeft het museum in 2019 op basis van een programma van eisen een offertetraject voor een accountant uitgeschreven voor de controle van de jaarstukken 2019 met als resultaat de aanstelling van DDJ Accountants als accountant, in principe voor de periode van vier jaar, dus van 2019 tot en met 2022.

Toeziçht

In het verslagjaar is vier keer regulier vergaderd met de directeur-bestuurder. Het hoofd bedrijfsvoering was bij twee van deze vergaderingen aanwezig en de controller was bij drie vergaderingen aanwezig bij de financiële agendapunten.

In de auditcommissie in maart 2019 zijn de jaarstukken 2018 met de accountant besproken en deze zijn vervolgens uitvoerig behandeld en goedgekeurd in de vergadering van de Raad van Toezicht. In juni is de aangepaste begroting 2019 behandeld en goedgekeurd. In de vergadering van 23 september is de onderbouwde begroting voor 2020 besproken en goedgekeurd. In de besprekingen is ook de investeringsbegroting voor de herinrichting van

het museum meegenomen. De Raad van Toezicht constateert dat er voldoende middelen zijn voor de minimale begroting die nodig is om de herinrichting te bekostigen. In september stonden ook het collectie- en aankoopbeleidsplan 2020-2021 en het activiteitenplan 2020 op de agenda.

De Risico-Inventarisatie staat jaarlijks op de agenda en is in december 2019 besproken. Er is in 2019 een treasury statuut opgesteld, deze is besproken in december. In alle vergaderingen zijn tussenrapportages (financieel en inhoudelijk) geagendeerd en besproken. De voortgang van het ontwerp en de bouw is in alle vergaderingen besproken.

De voorzitter van de Raad van Toezicht heeft voorafgaand aan iedere vergadering agendaoverleg met de directeur-bestuurder. Tevens is er twee weken voorafgaand aan de vergadering van de Raad van Toezicht een vergadering van de auditcommissie waarin de jaarstukken, de exploitatiebegroting, de investerings- en meerjarenbegroting en de kwartaalrapportages zijn besproken. Hiervan wordt verslag gedaan in de vergadering van de Raad van Toezicht. De directeur-bestuurder praat de voorzitter van de Raad van Toezicht tussentijds bij over grote en snelle ontwikkelingen en op punten is er voor advies tussentijds overleg tussen de directeur-bestuurder en de portefeuillehouders in de Raad van Toezicht, waaronder de bouw.

De Raad van Toezicht kent twee vaste commissies: een auditcommissie en een remuneratiecommissie. De auditcommissie bestaat in 2019 uit de heren Frommé (voorzitter) en Schwirtz. De remuneratiecommissie uit de heren Schwirtz en Candel. De heer Frommé is de contactpersoon uit de Raad van Toezicht voor de Personeelsvertegenwoordiging.

Naast de formele momenten zijn leden van de Raad van Toezicht geregeld aanwezig bij activiteiten van het museum, zoals openingen van tentoonstellingen in de tijdelijke locatie De kerk of pop-up tentoonstellingen in de stad. De voorzitter en leden van de Raad van Toezicht waren aanwezig bij het tekenen van de realisatieovereenkomst met de aannemer.

3. Bestuursverslag

Museum Arnhem bevindt zich in een bijzondere periode. Het jaar 2019 is het tweede achtereenvolgende jaar waarin het museumgebouw tijdelijk gesloten is en het museum zonder museumgebouw activiteiten heeft ontwikkeld. Een tijdelijke sluiting van het museum van maximaal twee jaar was voorzien vanuit het project Vernieuwing Museum Arnhem. Dat betreft een nieuwe toekomstvisie op het museum, vastgelegd in *Vergezicht Museum Arnhem* en een renovatie en uitbreiding van het museumgebouw. De gemeente Arnhem, eigenaar van het gebouw en opdrachtgever van de uitbreiding van het museum, was begin 2018 genooddaakt om de aanbesteding van het museumgebouw in te trekken wegens onoverbrugbare verschillen tussen de bouwbegroting en de aanbiedingen. Hierna brak voor het museum een onzekere periode aan. Er was geen duidelijkheid over het vervolg van de bouw en de manier waarop het museum zijn museale functie in de toekomst kon invullen. Eind 2018 heeft de gemeenteraad van Arnhem ingestemd met een doorstart van het huidige bouwproject, een ophoging van het bouwbudget met 7,5 miljoen euro en met medeneming van extra duurzaamheidsmaatregelen. Op basis daarvan is een nieuwe aanbestedingsprocedure gestart. Deze is, in een nog steeds gespannen bouwmarkt, goed afgerond. In augustus 2019 is het project definitief gegund aan Rots Bouw BV en begin december 2019 is de realisatieovereenkomst met de aannemer getekend. Voor Museum Arnhem betekent dit het einde van een onzekere periode en de doorstart van de voorbereidingen voor de inrichting en de opening van het museum.

Om goed zichtbaar te blijven en vorm te geven aan de doelstellingen van het museum gedurende de tijdelijke sluiting, heeft het museum een alternatief activiteitenprogramma ontwikkeld. Na het intrekken van de eerste aanbesteding is dat programma uitgebreid en is er tevens een tijdelijke locatie gezocht om actuele ontwikkelingen in de beeldende kunst en ontwerp te presenteren voor publiek. Het versterkte programma is in 2018 voorbereid en ingezet en draaide volop in 2019. Begin 2019 is de tijdelijke locatie De Kerk geopend.

In dit bestuursverslag wordt nader toegelicht hoe Museum Arnhem zijn beleidsdoelstellingen realiseert in het perspectief van bovenstaande ontwikkelingen en de financiële uitwerking daarvan.

Uitwerking beleid

Kernthema Kunst & Samenleving

Het kernthema van Museum Arnhem is Kunst & Samenleving. Het museum verbindt zich door middel van de collecties en de presentaties met de samenleving. Het kernthema is verwoord in de missie van het museum. Deze luidt:

Museum Arnhem brengt kunst naar mensen toe: vanuit het hart. Wij zoeken daarbij steeds naar de verbinding: met u, met de stad en met het nu. Kunst die gaat over de samenleving en de positie van mensen is wat onze collecties realisme, hedendaagse kunst en vormgeving verbindt. Op onze unieke locatie waar natuur- en cultuurbeleving samenkomen, willen wij inzicht én uitzicht bieden. Wij doen dat met een gevarieerd en gedurfd programma.

Het museum hanteert de volgende strategische doelstellingen: vergroten en verbreden van publiek; vergroten van de rol en betekenis van het museum voor Arnhem en de Arnhemmer; het behouden van zijn positie als landelijk kunstmuseum en het ontwikkelen van ondernemerschap.

Doordat het museum tijdelijk niet over een museumgebouw beschikt, waar het de collectie kan presenteren, tentoonstellingen kan organiseren, activiteiten kan programmeren en publiek kan ontvangen, worden de taken en de doelstellingen van het museum op een andere wijze gerealiseerd.

Inhaalslag collectie

Museum Arnhem beheert een collectie van ruim 25.000 objecten, vastgelegd in een beheerovereenkomst. De collectietaken, waaronder het beheren en het ontsluiten van de collectie, zijn versterkt nu het museumgebouw tijdelijk gesloten is. Zo kunnen we inhaalslagen maken in het beheer, de registratie en de digitalisering van de collecties en daar waar noodzakelijk nader onderzoek doen naar de collecties.

Het jaar 2019 was het eerste uitvoeringsjaar van een groot collectieregistratieproject. Binnen dit project worden alle collecties nagelopen, ontbrekende basisregistratiegegevens aangevuld en de conditie van de stukken aangegeven. Tevens wordt er van elk object een herkenningfoto gemaakt die wordt gekoppeld aan het object in het collectiemanagementsysteem. Alle objecten worden voorzien van een barcode. Het project loopt op schema. Eind 2019 zijn er ruim 15.000 objecten uit de collectie gecontroleerd. Vereiste updates en upgrades van de collectiemanagementsystemen hebben in 2019 plaatsvonden. Deze zijn gericht op een sneller en betrouwbaarder gebruik van de systemen, ook in de toekomst.

Aanvullend op het collectieregistratieproject zijn onderzoek naar en de uitbreiding van de beschrijvingen van de deelcollecties sieraden en hedendaagse kunst afgerond. De sieradencollectie is deels gepubliceerd op www.sieradenmuze.nl; een online sieradenplatform van zes musea met sieradencollecties. De collectie hedendaagse kunst is inhoudelijk opnieuw onderzocht en ontsloten aan de hand van maatschappelijke thema's. In 2020 verschijnt de digitale publicatie van dat project.

Onderdeel van de inhaalslag collectie is de mogelijke deselectie van objecten uit de museumcollecties in de toekomst. Voortvloeiend uit het registratieproject zijn de eerste groepen met mogelijk te ontzamen objecten benoemd.

Ter voorbereiding op de herinrichting en mogelijke restauraties zijn er conditierapportages gemaakt van de beelden uit de beeldentuin en voor de herinrichting zijn er conditierapportages gemaakt voor relevante onderdelen van de collectie moderne kunst. Door het registratieproject en toekomstige conserverings- en restauratieprojecten, is de collectie gedurende de jaren van de inhaalslag minder goed beschikbaar voor derden en heeft het museum een tijdelijke bruikleenstop.

Vergroten en verbreden publiek en vergroten rol en betekenis voor Arnhem.

Het museum zet in de periode van de tijdelijke sluiting van het museumgebouw nadrukkelijk in op het zichtbaar blijven als museum in de stad en het blijven genereren van betekenis voor Arnhem en de Arnhemmers. Daarnaast zoekt en bereikt het museum in deze periode nieuw en ander publiek. Dit doet het museum door zelf activiteiten en pop-up tentoonstellingen te organiseren en door met programmering aan te sluiten bij evenementen en festivals. Zo heeft het museum in 2019 met eigen projecten meegedaan

aan de Uitnacht, Hoogte80, FDFA, Ruimtekoers en Innovate. Ook ontwikkelde het museum activiteiten, die aansluiten op presentaties van het museum of die museum en stad dichterbij elkaar brengen, zoals een klimaatevent en stadssafari's. In de binnenstad zijn pop-up tentoonstellingen georganiseerd; open-air presenteerden we *De Makers van Arnhem*, een foto-opdracht aan Negin Zendegani, we stelden bij Collectie De Groen een presentatie samen van Almagul Menlibayeva en in de Eusebiuskerk organiseerden we ter gelegenheid van de Slag om Arnhem *De Stilte*; een tweede foto-opdracht van het museum aan Suzanne Valkenburg. Ook is daar de video-installatie van Christina Lucas getoond, deze installatie is in 2018 aangekocht met steun van de Vereniging Rembrandt. Museum Arnhem was in 2019 de organisator van de Biënnale Gelderland, die plaatsvond in de binnenstad van Arnhem en in Museum Het Valkhof in Nijmegen.

Museum Arnhem gaat ook naar publiek toe. Het in 2018 ontwikkelde project voor zorgbehoevende ouderen (gericht op het ophalen van herinneringen) is in 2019 uitgebreid. Zorginstellingen weten het museum nu te vinden en vragen het programma aan.

Onderwijs is een belangrijke doelgroep van het museum. Het museum komt nu naar de scholen toe in plaats van dat scholen naar het museum gaan. En is er aanbod voor scholen vanuit het Erfgoedcentrum. In 2019 ging een groot project voor het MBO van start. Het museum gaat met collectie naar het MBO toe en ontwikkelt samen met de scholen een bij de beroepspraktijk passend programma.

Arnhem is een belangrijke stad voor kunst en ontwerp. Om de nieuwste ontwikkelingen te kunnen presenteren en een inspirerende verbintenis aan te gaan met kunstenaars, ontwerpers, kunstliefhebbers en kunststudenten heeft het museum in 2019 in het centrum van de stad een tijdelijke presentatieplek voor actuele kunst en ontwerp opgericht: De Kerk. Deze plek, de Walburgiskerk, is ingericht voor de presentatiefunctie, inclusief beveiligingsmaatregelen en vergunningen. Er zijn in 2019 vier tentoonstellingen georganiseerd met nationale en internationale kunst; *Your Voice Matters* (over de positie van vrouwen in andere delen van de wereld); *We 're in this together* (een mode-statement); *Stormy Weather* (over de klimaatverandering) en *Body Control* (over de grens tussen sieraden, mode en het menselijk lichaam). Naast tentoonstellingen vinden er ook regelmatig discussieavonden, lezingen, concerten en performances plaats. Samen met het Ontwerp Platform Arnhem is in De Kerk de Ontwerpwinkel Arnhem geopend met producten van Arnhemse ontwerpers.

In het Erfgoedcentrum, een partnership van Museum Arnhem en Rozet, wordt over de geschiedenis van Arnhem verteld en zijn de erfgoedcollecties van het museum te zien. Ter gelegenheid van de herdenkingen van de slag om Arnhem organiseerde Museum Arnhem de tentoonstelling *(G)een kinderspel*.

Museum Arnhem heeft in De Kerk in totaal 11.186 bezoekers getrokken (inclusief educatiedeelnemers). Met het aanbod voor onderwijs zijn 4.264 leerlingen bereikt. Aan onze programma's voor volwassenen (bijvoorbeeld het ouderenproject) hebben 4.704 bezoekers deelgenomen. Daarnaast hebben we een 21.075 bezoekers bereikt met activiteiten in en rond de stad en in samenwerking met partijen als Innovate, Hoogte80, Stichting Eusebius en Biënnale Gelderland. Het Erfgoedcentrum trok 33.516 bezoekers. In totaal is dat 73.935.

Landelijk Museum

Museum Arnhem kan de collectie en de tentoonstellingen nu niet presenteren in een museumgebouw. Daarmee is de publieksfunctie voor landelijk publiek beperkt en anders ingevuld. Met het registratieproject investeren we in betere ontsluiting van de collectie. Dit is belangrijk voor programma, bruikleenverkeer en een collectie online-project in de toekomst. Om delen van de collectie wel zichtbaar te hebben en mensen kennis te laten maken met de werken van Museum Arnhem, presenteert het museum zijn collectie elders. Zo is er een tentoonstelling van 54 meesterwerken van ons museum te zien in het Duitse Museum Haus Ophardicke in Unna (Duitsland). Daar wordt de kern van de realisme collectie getoond met schilderijen van bekende kunstenaars zoals Carel Willink, Charley Toorop, Raoul Hynckes, Pyke Koch, Dick Ket, Jan Mankes, Johan Mekkinck en Wim Schuhmacher. Ook waren er negen belangrijke stukken in Gouda te zien. In Collectie De Groen is door de eigenaren een opstelling gemaakt met werken van De Groen en Museum Arnhem. Tot eind mei 2019 was in een van de zalen van het Rijksmuseum een presentatie van de magisch realisten van Museum Arnhem te zien.

De Kerk heeft niet alleen voor Arnhem een belangrijke functie, maar ook voor de positioning van Museum Arnhem voor de hedendaagse kunst, ontwerp en mode. In nog geen jaar tijd is De Kerk bekend in de kunstwereld, wordt in de landelijke media aandacht besteed aan de tentoonstellingen en trekt De Kerk bezoekers uit het hele land.

De collectievorming van het museum vindt plaats binnen het thema Kunst & Samenleving. Aandachtspunten in het verwervingsbeleid zijn onder meer gender, ecologie, migratie, niet-Westerse perspectieven en kritische reflectie op post-koloniaal denken. Museum Arnhem verzamelt (inter)nationaal, waarbij het extra aandacht heeft voor Arnhemse kunst van (inter)nationale betekenis. Met het verzamelbeleid versterkt Museum Arnhem zijn positie als landelijk kunstmuseum. In 2019 is werk van internationale en in Nederland werkende kunstenaars aangekocht. Ook heeft het museum in 2019 een paar mooie schenkingen ontvangen, waaronder werken van Hynckes en van Serge Attukwei Clottey van de Durjoy Bangladesh Foundation.

Museum Arnhem heeft een nieuw aankoopbeleidsplan geschreven voor moderne en hedendaagse kunst en ontwerp: *het Collectie- en aankoopbeleidsplan 2020-2021*. Op basis van dit plan is in het kader van de Collectieprogramma's 2020-2021 door het Mondriaan Fonds 200.000 euro toegekend voor aankopen in de jaren 2020 en 2021.

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering richtte zich in 2019 op de ondersteuning en uitvoering van de programma's in De Kerk en de inhaalslag collectie. Met een gunning aan de aannemer zijn in de tweede helft van 2019 de voorbereidingen voor de heropening van het museum weer ter hand genomen.

De organisatie ontwikkelt zich. Voor het registratieproject en de organisatie en programmering van De Kerk zijn goede teams samengesteld met tijdelijke en ingeleende medewerkers. De museumorganisatie groeit. Met de benoeming van een hoofd Publiek & Programma en een hoofd Bedrijfsvoering is het managementteam van het museum gevormd. Op kennisniveau is het museum weer op sterkte door het invullen van de vacatures conservator moderne kunst en stadsconservator. De belangrijkste

bedrijfsprocessen op het gebied van HR, collectiemanagement en inkoop zijn beschreven en de projectstructuur voor de herinrichting is opgezet.

Voor de herinrichting en de opening zijn inmiddels verschillende projectonderdelen gestart. De inhoudelijke voorbereidingen voor de opstellingen en het programma lopen. De eerste stappen voor de openingscampagne zijn gezet. Er is een naamdiscussie afgerond, een programma van eisen opgesteld voor een nieuwe merkidentiteit met bijbehorende huisstijl en er is een bureau geselecteerd. Museum Arnhem heeft inbreng geleverd voor de laatste fase van het ontwerp van het museum in bouwteamverband.

Het RI&E proces is doorgelopen en bijgesteld. Waar nodig zijn maatregelen benoemd en belegd. Met het tekenen van de contracten zijn risico's en gevolgen van het niet hebben van een museumgebouw sterk verminderd. De risico's van de bouw zijn voor de eigenaar en de aannemer. Met het tekenen van de realisatie-overeenkomst met de aannemer in december zijn de gevolgrisico's voor het museum verminderd. De risico's na heropening en de risico's tijdens de transitieperiode, waaronder de Kerk, zijn apart benoemd. De AVG was een belangrijk aandachtspunt in 2018. In 2019 zijn met de opening van De Kerk de vereiste aanvullingen op het gebied van bezoekersregistratie ingevoerd.

Huisvesting, verhuizing

Het museum is in 2019 verhuisd naar een andere tijdelijke kantoorruimte, omdat de beschikbaarheid van de eerdere kantoorruimte onzeker was.

De huidige depots van het museum voldoen niet aan de museale standaards voor depots. In 2019 heeft dat tot een incident geleid. In een van de depots is lekkage geweest. Na boekjaar 2019 is brand geweest in het gebouwcomplex waar een van de andere depots is gehuisvest. Beide incidenten hebben niet geleid tot schade voor mensen en aan objecten. De onzekere situatie is eindig. In het bouwproject is een nieuw depot voorzien. In 2019 is een inrichtingsconcept van het depot opgeleverd en is een plan van aanpak opgesteld om te komen tot een goed verhuisplan van de collecties.

Fondsenwerving en sponsoring

Vaste partners van Museum Arnhem zijn de gemeente Arnhem en de BankGiro Loterij. Met hen heeft Museum Arnhem een overeenkomst voor een jaarlijkse bijdrage.

Het partnerschap met gemeente Arnhem bestaat sinds de verzelfstandiging van het museum in 2014. De gemeente Arnhem is de belangrijkste subsidiënt van het museum en voorziet in de exploitatiesubsidie.

Sinds 2010 is Museum Arnhem vaste partner van de BankGiro Loterij. In 2017 is de overeenkomst verlengd tot 2022. Museum Arnhem gebruikt de jaarlijkse bijdrage van de BankGiro Loterij voor aankopen van kunstwerken, het uitvoeren van restauraties en het presenteren van de collectie. Tijdens de sluiting van het museum wegens verbouwing, blijft Museum Arnhem aankopen doen. Deze zullen in de nieuwe inrichting te zien zijn. Daarnaast worden er belangrijke collectie-objecten gerestaureerd. Museum Arnhem reserveert in overeenstemming met de BankGiro Loterij een deel van de bijdrage voor de nieuwe collectiepresentatie na heropening van het museum.

Het museum wordt ook gesteund door de Vrienden van Museum Arnhem. De Vereniging Vrienden van Museum Arnhem (VVMA) toont zich ook tijdens de periode van sluiting een waardevolle partner en organiseerde voor haar donateurs diverse excursies, rondleidingen en lezingen rondom de collectie van het museum en de programmering in De Kerk.

Naast particuliere vrienden heeft het museum in 2019 zijn propositie voor zakelijke vrienden voorbereid. In 2020 worden de statuten van een bestaande, maar stille steunstichting gewijzigd en worden de eerste zakelijke vrienden geworven.

Museum Arnhem heeft in 2019 projectbijdragen ontvangen van onder meer (in willekeurige volgorde): De Nederlandse Kostuumvereniging, Fonds21, Mondriaan Fonds, provincie Gelderland, Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting Ondernemersfonds Arnhem, Rabobank Stimuleringsfonds, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Ekkart Fonds) en het VSBfonds.

Vooruitblik 2020

Begin 2020 start de bouw van het museum. Daarmee start ook de voorbereiding van de inrichting van het museum: de presentaties, de beeldentuin, depotinrichting, de inrichting van kantoren en publieksruimtes als horeca, winkel en activiteitenruimte. Hiervoor zijn een investeringsbegroting en een audittrail opgezet.

Het programma van het museum buiten de muren loopt in 2020 onverminderd door, evenals de programmering in De kerk.

De door OCW aangekondigde stelselherziening is uitgewerkt en heeft voor Museum Arnhem geen directe consequenties. Er is bescheiden extra budget beschikbaar voor een museum per provincie met collecties van nationale en internationale betekenis. Museum Arnhem gaat hiervoor samen met Museum Het Valkhof een aanvraag doen.

Toekomstige externe ontwikkelingen

Toekomstige externe ontwikkelingen die voor Museum Arnhem relevant zijn, zijn onder andere de toenemende vergrijzing, andere vormen van vrijetijdsbesteding bij jongere generaties en een diverse samenleving waarin grote groepen geen musea bezoeken.

Museum Arnhem benut de sluiting om nieuw en ander publiek te trekken en nieuwe publieksstrategieën te ontwikkelen. Museum Arnhem onderscheidt zich van andere musea met een divers programma- en verzamelbeleid op het gebied van gender en culturele achtergrond. Het bereiken van een diverser publiek heeft nu en in de komende jaren de aandacht van het museum. Museum Arnhem onderschrijft en past de regeling kunstenaarshonoraria toe. Eerlijke beloning en culturele diversiteit worden in de toekomst voorwaarden voor subsidie. Omdat dit al uitgangspunten zijn voor het museum, blijft het museum zich hierop zeker doorontwikkelen, maar er is geen rigoureuze koersverandering nodig. Wel komt er in toenemende mate collegiale concurrentie op het thema diversiteit in aankopen en programma. Museum Arnhem blijft zijn positie op deze terreinen claimen.

Financiële informatie

De begroting van 2019 is in oktober 2018 opgesteld. Deze begroting is in juni 2019 aangepast en vastgesteld met lasten uit en financiering van (de inrichting van) de voorgenomen tijdelijke expositieruimte, de registratie en aankoop van de collectie (inhaalslag collectie) en de start van voorbereidingen op de vernieuwing als uitgangspunten.

Behaalde opbrengsten

In 2019 zijn in de tijdelijke expositieruimte (De Kerk) directe baten uit publieksinkomsten gerealiseerd. Daarnaast zijn uit rondleidingen en educatieve projecten baten gegenereerd. Deze hogere directe baten zijn gerealiseerd door 25% meer betalende bezoekers dan begroot en de actieve benadering van onderwijsinstelling zoals in het MBO-project *‘Museum Arnhem komt naar je toe’*.

In juni 2019 heeft Museum Arnhem in samenwerking met OntwerpPlatform Arnhem een ontwerpwinkel in de tijdelijke expositieruimte ingericht. Deze ontwerpwinkel heeft geen directe financiële doelstelling, maar dient als platform voor Arnhemse ontwerpers. Een gedeelte van de opbrengst wordt door Museum Arnhem in de ontwerpwinkel geïnvesteerd; het overige komt ten goede aan de ontwerper/maker, dit is in de lasten voor de winkel verantwoord. Deze activiteit was niet begroot.

In 2019 is een gemeentelijke subsidie ad € 2.919.859 beschikbaar gesteld, waarop de lagere eindafrekening 2018 in mindering gebracht. Op de exploitatiesubsidie is € 70.035 ingehouden, aangezien dit bijdragen op programma (tentoonstelling, activiteiten en evenementen) betreft die voor 2019 waren begroot en in 2019 zijn gestart, maar nog niet zijn afgerond. Deze nog te besteden eigen bijdragen zijn aan de kortlopende schulden op de balans toegevoegd om in 2020 te besteden.

Van de exploitatiesubsidie is € 150.000 niet direct besteed in 2019. Dit is, conform afspraak met gemeente Arnhem, toegevoegd aan:

- Toekomstige Investeringsverplichting Verhuizing (€ 75.000); ter dekking van ver- en inhuiskosten van de collectie in het vernieuwde museum en
- Toekomstige Investeringsverplichting 2021 (€ 75.000); ter dekking van (her)inrichting, de (museale) inrichting, tentoonstellingsvormgeving, interieurinrichting van zalen, herinrichting van de beeldentuin, entree, horecafaciliteit & museumwinkel, activiteitenruimte, verhuizing van de gehele collectie, de openingspresentaties, het educatieaanbod, publieksinformatie, etcetera.

In 2019 is uit de Toekomstige Investeringsverplichtingen 2019 een gedeelte van deze balanspositie opgenomen ter dekking van de eenmalige investeringen in de inrichting van de tijdelijke expositieruimte en de registratie van de collectie (inhaalslag collectie). Het restant wordt doorgezet ter dekking van de voortzetting van de inhaalslag collectie in 2020.

Gerealiseerde overige (publieke en private) subsidies en bijdragen zijn hoger dan begroot, doordat er meer bijdragen voor programmering zijn geworven. Met name de subsidies en bijdragen voor de organisatie van Biënnale Gelderland in 2019, maakt dat deze baten hoger dan begroot zijn gerealiseerd. Deze bijdragen zijn volledig aan programmering besteed of daarop voorzien.

In 2019 zijn overige (eenmalige) baten gerealiseerd uit een niet begrote afboeking van een huurschuld uit 2017 (die door de crediteur niet ontvankelijk is verklaard) en een ontvangst op een niet geregistreerde bijdrage uit het verleden.

In totaliteit zijn de baten in 2019 uitgekomen op € 3.809.267, waar deze op € 3.548.115 waren begroot.

Gerealiseerde uitgaven

De uitgaven voor de infrastructuur van Museum Arnhem (personeel, huisvesting, energie, onderhoud, beveiliging en afschrijvingen) zijn op het niveau van de begroting gerealiseerd. De voor 2019 begrote uitgaven aan de inrichting in de tijdelijke expositieruimte zijn nagenoeg gerealiseerd.

Als gevolg van de vertraging ten aanzien van de besluitvorming rondom de vernieuwing van het museum, wijken de gerealiseerde uitgaven advieskosten (organisatiekosten) af van de begroting; deze zijn lager dan begroot.

De lastenbegroting 2019 van de voorgenomen programmering (Tentoonstellingen, Activiteiten & Evenementen) is op het niveau van de eigen bijdragen van Museum Arnhem aan programmering, gefinancierd uit de exploitatiesubsidie.

Ten behoeve van uitgaven op programmering die het niveau van de eigen bijdrage overstijgen, wordt financiering door middel van subsidies en bijdragen begroot. Deze uitgaven en bijbehorende subsidies en bijdragen worden echter niet in de jaarbegroting opgenomen, aangezien deze in het jaar van uitvoering worden gerealiseerd en niet kunnen worden voorzien. In het boekjaar wordt op basis van realisatie van aanvullende dekking uit subsidies en bijdragen voor een specifiek programma-onderdeel besloten of het programma-onderdeel kan worden uitgevoerd.

In 2019 was Museum Arnhem organisator van Biënnale Gelderland. De begroting van dit evenement is substantieel en heeft aanzienlijke invloed op de omvang van baten en lasten in de exploitatierekening.

De collectiekosten zijn in 2019 hoger dan begroot in verband met uitbreiding in de collectie-aankopen, deze uitbreiding kon uit de exploitatiesubsidie worden gefinancierd. Tot deze uitbreiding is in 2019 besloten om aan de matchingsvoorwaarden bij de financiering van het collectieplan 2018-2019 van het Mondriaan Fonds te kunnen voldoen.

De uitgaven aan het collectie-registratieproject in het verlengde van de inhaalslag collectie zijn binnen begroting gerealiseerd.

De uitgaven voor Marketing & Communicatie zijn in 2019 boven begroting in verband met strategische beslissingen ten aanzien van bestedingen aan ingehuurde advisering in onder andere huisstijl en doelgroepbenadering.

In totaliteit zijn de lasten in 2019 uitgekomen op € 3.776.383 waar deze op € 3.549.400 waren begroot.

Resultaat(bestemming)

Met gemeente Arnhem is in 2017 overeengekomen dat overschotten uit de exploitatiesubsidie over 2017 en verder beschouwd moeten worden als dekking voor de investeringsbegroting; eigen investeringen van Museum Arnhem in de aanloop naar en de (her)inrichting van het vernieuwde museum.

Deze toekomstige investeringsverplichtingen worden direct op de exploitatiesubsidie in mindering gebracht en op de balans opgenomen onder de kortlopende schulden.

Door de afsplitsing van het overschot uit de exploitatiesubsidie 2019 naar (gefaseerde) toekomstige investeringsverplichting is het gepresenteerde resultaat als volgt te berekenen:

	<u>31.12.2019</u>
	€
Resultaat boekjaar voor toevoeging aan de Toekomstige Investeringsverplichting Verhuizing en Toekomstige Investeringsverplichting 2021	173.586
Toekomstige Investeringsverplichting Verhuizing	<u>- 75.000</u>
Toekomstige Investeringsverplichting 2021	<u>-75.000</u>
Gepresenteerd resultaat/toevoeging eigen vermogen	<u>23.586</u>

De situatie op balansdatum

De activa van Museum Arnhem betreft voor het overgrote deel liquide middelen (80%) en voor het overige (15%) kortlopende vorderingen op subsidienten in het verlengde van (eind)afrekeningen.

Het eigen vermogen van Museum Arnhem bestaat uit een algemene reserve (vrij besteedbaar), bestemmingsreserves (door de directie aangewezen voor een specifiek doeleind) en bestemmingsfondsen (door derden aangewezen voor specifieke doeleinden).

	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
	€	€	€
Algemene reserve	552.525	528.939	528.000
Bestemmingsreserves	134.613	134.613	134.613
Bestemmingsfondsen	39.724	39.724	39.724
Totale eigen vermogen	726.862	703.276	702.336

Museum Arnhem heeft een inschatting gemaakt dat een algemene reserve van € 500.000 voldoende weerstandsvermogen is bij een reguliere exploitatie.

De langlopende schuld betreft een lening bij gemeente Arnhem, die in 2020 vervroegd zal worden afgelost. De handelscrediteuren zijn toegenomen als gevolg van de toename in activiteiten ten opzichte van het boekjaar 2018.

Van de nog te besteden subsidies en bijdragen heeft € 630.018 betrekking op een reservering van bijdragen door de BankGiro Loterij die, in overleg met de subsidient, ingezet kunnen worden ter financiering van de door Museum Arnhem uit te voeren (her)inrichting van het vernieuwde museum.

€ 200.000 van de nog te besteden subsidies en bijdragen betreft een door het Mondriaan Fonds toegezegde bijdrage voor het Collectieplan 2020-2021.

Financiële kengetallen (solvabiliteit, liquiditeit en eigen inkomstenpercentage)

Als gevolg van de presentatie van de Toekomstige Investeringsverplichting Inhaalslag Collectie, Toekomstige Investeringsverplichting Verhuizing en Toekomstige Investeringsverplichting 2021 als schuld (met gemeente Arnhem als schuldeiser), behoort deze post niet tot het eigen vermogen van Museum Arnhem.

De verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen bedraagt 19,4% (2018: 20,3%) Gecorrigeerd voor de Toekomstige Investeringsverplichtingen zou de solvabiliteit ruim 32% (2018: 40%) zijn.

De quick ratio bedraagt 1,23 (2018: 1,27). Gecorrigeerd voor de Toekomstige Investeringsverplichtingen zou de quick ratio 1,45 (2018: 1,73) bedragen. Museum Arnhem ontvangt de jaarlijkse subsidie in het begin van het jaar waardoor voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn. De liquiditeitspositie van Museum Arnhem is gezond.

Tezamen met de bestemmingsreserve en nog te besteden subsidies BankGiro Loterij is een bedrag van € 2.258.830 beschikbaar ten behoeve van investeringen van Museum Arnhem in de (her)inrichting van het vernieuwde museum en bijkomende kosten, zoals de verhuizing. Inmiddels zijn toezeggingen ontvangen van derden, waarmee de geactualiseerde basis-investeringsbegroting gedekt is.

Het percentage eigen inkomsten* is in 2019 uitgekomen op 15,7% (2018: 9,9%).

Het percentage van eigen inkomsten (*inclusief publieke bijdragen*) afgezet tegen de gemeentelijke subsidie is 27,4% (2018: 14,2%).

Het voldoen aan de landelijke inkomstennorm van 21,5% is voor Museum Arnhem, ten tijde van de sluiting van het museum, niet van toepassing.

* Op basis van de methodiek van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap: de verhouding tussen de eigen inkomsten (directe en indirecte opbrengsten en bijdragen uit *private* middelen) en de structurele subsidie.

Begroting 2020

De (samengevatte) begroting 2020 is als volgt:

	Begroting 2019	Realisatie 2019	Begroting 2020
	X € 1.000	X € 1.000	X € 1.000
Directe opbrengsten	122	143	128
Indirecte opbrengsten	4	59	4
Subsidies en bijdragen (inclusief toevoeging en opname Toekomstige Investeringsverplichting)	3.422	3.607	3.279
Totaal baten	3.548	3.809	4.311
Personeelskosten	1.233	1.248	1.442
Organisatiekosten	321	206	252
Afschrijvingskosten	33	14	15
Huisvestingskosten (inclusief inrichting tijdelijke expositieruimte)	730	730	489
Collectiekosten (inclusief Inhaalslag collectie)	498	538	490
Programmakosten	619	918	645
Marketing & communicatie, fondsenwerving, ontwerpwinkel	115	122	95
Totaal lasten	3.549	3.776	4.328
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-1	33	-17
Financiële baten en lasten	1	-9	-5
Exploitatieresultaat	0	24	-22

In de oorspronkelijke begroting voor 2020 (die uit het meerjarenbeleidsplan), was de heropening van de vernieuwde hoofdlocatie in 2019 voorzien. In het verlengde van de vertraging in de start van de vernieuwing en de verwachte gewijzigde heropeningsdatum, is de begroting voor 2020 geactualiseerd.

De geactualiseerde begroting 2021 zal op basis van voortschrijdend inzicht ten aanzien van de ontwikkeling van de vernieuwing en het voortzetten van de exploitatie van de tijdelijke presentatieruimte worden opgesteld. Deze zal uiterlijk 1 oktober 2020 gereed zijn.

De meerjarenbegroting vanaf 2022 (eerste jaar in het vernieuwde museum) wordt samengesteld en zal in de loop van 2020 met onze partners worden gedeeld.

4. Jaarrekening

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

(na resultaatbestemming)

		31 december 2019	31 december 2018
		€	€
VASTE ACTIVA			
MATERIËLE VASTE ACTIVA	1	33.358	48.015
VLOTTENDE ACTIVA			
VOORRADEN EN ONDERHANDEN WERK	2	-	-
VORDERINGEN	3	663.165	346.640
LIQUIDE MIDDELEN	4	3.051.897	3.068.243
TOTAAL ACTIVA		3.748.420	3.462.898

		31 december	31 december
		2019	2018
		<u>€</u>	<u>€</u>
EIGEN VERMOGEN			
ALGEMENE RESERVES	5	552.525	528.939
BESTEMMINGSRESERVES	6	134.613	134.613
BESTEMMINGSFONDSEN	7	<u>39.724</u>	<u>39.724</u>
		726.862	703.276
LANGLOPENDE SCHULDEN		-	-
LENINGEN O/G	8	-	69.228
KORTLOPENDE SCHULDEN			
HANDELSCREDETEUREN	9	339.634	88.280
BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN	10	57.242	48.351
NOG TE BESTEDEN SUBSIDIES EN BIJDRAGEN	11	1.010.227	734.508
TOEKOMSTIGE INVESTERINGSVERPLICHTINGEN	12	1.494.199	1.701.086
OVERLOPENDE SCHULDEN EN PASSIVA	13	<u>120.256</u>	<u>118.169</u>
		3.021.559	2.690.394
TOTAAL PASSIVA		<u>3.748.420</u>	<u>3.462.898</u>

EXPLOITATIEREKENING 2019

		Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
		€	€	€
BATEN				
DIRECTE OPBRENGSTEN				
Publieksinkomsten	15	37.642	22.800	18.332
Sponsorinkomsten	16	-	-	-
Winkelopbrengsten	17	4.598	-	-
Overige inkomsten	18	100.000	100.000	110.021
		142.240	122.800	128.353
INDIRECTE OPBRENGSTEN				
	19	15.407	3.500	-
SUBSIDIES EN BIJDRAGEN				
Subsidie Gemeente Arnhem	20	2.826.574	2.924.755	2.848.313
Opname uit Toekomstige Investeringsverplichtingen	12 20	356.887	383.360	
Toevoeging aan Toekomstige Investeringsverplichtingen	12 20	-150.000		-1.273.000
Overige publieke subsidies en bijdragen	21	331.240	63.700	110.556
Overige private subsidies en bijdragen	22	242.685	50.000	164.776
		3.607.386	3.421.815	1.850.645
OVERIGE BATEN				
	23	44.234	-	-
TOTAAL BATEN		3.809.267	3.548.115	1.978.998

EXPLOITATIEREKENING 2019

		Realisatie	Begroting	Realisatie
		2019	2019	2018
		€	€	€
LASTEN				
ALGEMENE BEDRIJFSVOERING				
Personeelskosten	24	1.247.781	1.233.400	985.913
Organisatiekosten	25	206.583	320.940	195.293
Afschrijvingskosten	26	13.907	32.900	30.785
		1.468.271	1.587.240	1.211.991
HUISVESTING				
Huur en bijkomende lasten	27	577.023	580.500	220.326
Energie	28	18.262	18.000	-
Onderhoud	29	57.089	61.800	6.113
Beveiliging	30	77.552	70.500	4.981
		729.926	730.800	231.420
COLLECTIE EN PROGRAMMA				
Collectiekosten	31	537.886	498.360	323.510
Tentoonstellingen, Activiteiten & Evenementen	32	918.326	618.500	142.651
		1.456.212	1.116.860	466.161
MARKETING EN COMMUNICATIE				
Communicatie, Educatie en Sponsoring &				
Fondsenwerving	33	118.350	114.500	61.526
Museumwinkel	34	3.623	-	-
		121.974	114.500	61.526
TOTAAL LASTEN		3.776.383	3.549.400	1.971.098
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		32.884	-1.285	7.900
Financiële baten en lasten	35	9.298	-1.285	6.961
EXPLOITATIE RESULTAAT		23.586	-	939

TOELICHTING REALISATIE 2019 EN AFWIJKINGEN TEN OPZICHTE VAN BEGROTING 2019

Algemeen

De begroting 2019 is gebaseerd op tijdelijke sluiting en omvangrijke vernieuwing van het museum aan de Utrechtseweg in Arnhem, met de verwachting dat de start hiervan in het voorjaar van 2019 zou liggen. De begroting is voorts opgesteld met als uitgangspunt dat Museum Arnhem een tijdelijke expositieruimte ontwikkelt om daar gedurende de verbouwing tentoonstellingen en activiteiten te realiseren.

In het verlengde van de vertraging in de start van de vernieuwing, is er op specifieke lasten significant afgeweken ten opzichte van de begroting. Het betreft hier met name de uitgaven op (verbouwing gerelateerde) advieskosten en uitgaven ten behoeve van (advisering op) strategie en organisatie.

Door de gerealiseerde, maar niet begrote subsidies en bijdragen voor de programmering in de tijdelijke expositieruimte en overige activiteiten en evenementen, wijken de subsidies en bijdragen significant af van de begroting. Daarnaast heeft Museum Arnhem als organisator van de Biënnale Gelderland subsidies en bijdragen gerealiseerd, welke niet in de oorspronkelijke begroting waren opgenomen. Deze hogere baten zijn volledig op de programmering besteed of daarop voorzien.

Baten

Directe opbrengsten

Subsidie Gemeente Arnhem

Van de Gemeente Arnhem is in 2019 een exploitatiesubsidie ontvangen van € 2.919.859 (begroot € 2.924.755). Op de beschikte subsidie is de afrekening over 2018 ad € 23.250 (te veel ontvangen) verrekend. Op de exploitatiesubsidie is € 70.035 in mindering gebracht, aangezien deze zijn voorzien uit te geven op projecten die nog niet in 2019 (financieel) zijn afgerond.

Opname uit/Toevoeging aan Toekomstige Investeringsverplichtingen

In 2019 zijn de begrote uitgaven op eenmalige inrichting en start van de tijdelijke presentatieruimte en registratie van de collectie (inhaalslag collectie) gemaakt/gestart. De eenmalige uitgaven voor de tijdelijke presentatieruimte waren begroot op € 300.000 en de uitgaven voor Inhaalslag Collectie op € 200.000. De uitgaven op deze projecten bedroegen € 273.527, respectievelijk € 154.903. Ter dekking van deze projectmatige uitgaven is in 2018 in overleg met gemeente Arnhem vanuit de exploitatiesubsidie € 500.000 toegevoegd aan de Toekomstige Investeringsverplichting op de balans. In 2019 is hieruit € 356.887 opgenomen. Het restant zal in 2020 worden opgenomen ten behoeve van de dekking van de kosten in het in 2020 doorlopende registratieproject (inhaalslag collectie).

In overleg met gemeente Arnhem is voorts besloten een deel van het overschot in de exploitatie 2019 toe te voegen aan de Toekomstige Investeringsverplichting ter dekking van de toekomstige verhuizing van de collectie en eigen investeringen in de herinrichting van het vernieuwde museum.

Van de exploitatiesubsidie is € 150.000 niet direct besteed in 2019 en toegevoegd aan de Toekomstige Investeringsverplichtingen. In de toelichting op de balans wordt de opname en de (her)verdeling van de Toekomstige Investeringsverplichtingen nader uiteengezet.

Overige publieke subsidies en bijdragen en overige private subsidies en bijdragen

Ten behoeve van in 2019 voorgenomen programmering (tentoonstellingen en activiteiten) is een totaal ad € 455.746 uit beschikbare en nieuw aangevraagde subsidies en bijdragen aangewend. Hiervan is € 304.477 ten behoeve van de financiering van de Biënnale Gelderland, waarvan Stichting Museum Arnhem in 2019 organisator was.

Deze subsidies en bijdragen op voorgenomen programmering waren niet begroot, aangezien deze in het jaar van uitvoering worden gerealiseerd en niet kunnen worden voorzien.

Ten behoeve van de financiering van de collectie-aankopen in 2019, zijn de resterende bijdrage ad € 64.500 van het Mondriaan Fonds voor de aankoop van collectie in de jaren 2018 en 2019 (in totaal € 120.000) en € 50.000 uit de structurele bijdrage van de BankGiro Loterij, aangewend.

Overige baten

In 2019 zijn overige (eenmalige) baten ad € 44.234 gerealiseerd uit een niet begrote afboeking van een huurschuld uit 2017 (welke door de crediteur niet ontvankelijk is verklaard) en een ontvangst op een niet geregistreerde bijdrage uit het verleden.

Lasten

Algemene bedrijfsvoering

Personeelskosten

De gerealiseerde personeelskosten zijn nagenoeg op het niveau van de begroting. In 2019 zijn onder andere hoofd Publiek & Programma, de stadsconservator en conservator moderne kunst opgenomen, die in de begroting waren voorzien. Gedurende het lopende boekjaar 2019 had Museum Arnhem aanvullend een tijdelijke productieleider voor de tijdelijke presentatieruimte. Daarnaast zijn voor de tentoonstellingen tijdelijke dienstverbanden aangegaan met projectleiders. Ook deze tijdelijke uitgaven aan personeelskosten waren begroot.

Organisatiekosten

De gerealiseerde organisatiekosten zijn lager dan begroot (-€ 114.357), aangezien minder dan voorzien op externe advisering op met name de vernieuwing van het museum is uitgegeven als gevolg van de vertraging in de start van de verbouwing van het museum.

Huur en bijkomende lasten

In 2019 is de beoogde tijdelijke presentatieruimte ingericht en voor tentoonstellingen, activiteiten en evenementen in gebruik genomen. Ten behoeve van de inrichting van de tijdelijke expositieruimte is € 273.527 van de begrote € 300.000 uitgegeven. De bestedingen voor de inrichting van de tijdelijke expositieruimte zijn in Bijlage A nader uiteengezet. Naast de tijdelijke depotruimte ten behoeve van passende opslag voor de stukken die in het depot van het museumgebouw waren opgeslagen en extra depotruimte voor de uitvoering van het Registratieproject, is de huur voor de Walburgiskerk voor de tijdelijke expositieruimte in 2019 begroot en gerealiseerd. Daarnaast heeft er in 2019 een verhuizing van het kantoor en medewerkers plaatsgevonden, waardoor de gerealiseerde bijkomende lasten in 2019 hoger zijn dan begroot.

Energie, onderhoud en beveiliging

De gerealiseerde uitgaven voor Energie, Onderhoud en Beveiliging zijn de lasten voor de tijdelijke expositieruimte.

Collectie en Programma

Collectie

De uitgaven op Collectie zijn hoger dan begroot. De collectie-aankopen in 2019 zijn gedekt uit de aanwending van de resterende bijdrage ad € 64.500 van het Mondriaan Fonds voor de aankoop van collectie in de jaren 2018 en 2019 (in totaal € 120.000), € 50.000 uit de structurele bijdragen van de BankGiro Loterij en voor het overige uit de exploitatiesubsidie van gemeente Arnhem. De uitgaven voor het reguliere onderhoud, alsook het Registratieproject, zijn op niveau van de begroting. De bestedingen in het Registratieproject zijn in Bijlage A nader uiteengezet.

Tentoonstellingen, activiteiten & evenementen

De begrote totale programmakosten ad € 618.500 euro zijn met zijn € 299.826 overschreden, wat met name door de organisatie van Biënnale Gelderland en de daaraan gerelateerde begroting (€ 365.000 in 2019) wordt verklaard.

Marketing en communicatie

Communicatie, Educatie, Sponsoring & Fondsenwerving

Ten behoeve van Communicatie, Educatie, Sponsoring & Fondsenwerving zijn de uitgaven op het niveau van de begroting. In 2019 is ook ingezet op externe advisering ten aanzien van het Marketing & Communicatiebeleid van Stichting Museum Arnhem.

Ontwerpwinkel

In de begroting was de exploitatie van een (museum)winkel niet voorzien. De uitgaven in deze activiteit betreffen de vergoeding aan de ontwerpers/makers voor de verkoop van voorraad in consignatie en kosten voor inrichting en materiaal.

Financiële baten en lasten

In 2019 heeft Museum Arnhem de overstap gemaakt naar een systeembank, waardoor de kosten voor betalingsverkeer zijn toegenomen. Daarnaast zijn er in 2019 uitgaven gedaan ten behoeve van de (inrichting van) een kassa (verkoop- en betaalpunt).

Resultaat

Het resultaat in 2019 bedraagt € 173.586. Met Gemeente Arnhem is afgesproken dat overschotten van de exploitatiesubsidie in 2019 worden beschouwd als dekking (verplichting op de balans) voor de investeringsbegroting voor de (her)inrichting van het vernieuwde museum in plaats van toevoeging aan de bestemmingsreserve (eigen vermogen). Deze toevoegingen worden direct op de exploitatiesubsidie in mindering gebracht. In overleg met gemeente Arnhem wordt in 2019 € 75.000 toegevoegd aan een nieuwe Toekomstige Investeringsverplichting ten behoeve van de verhuizing van de collectie na de vernieuwing. Een verdere € 75.000 wordt toegevoegd aan de bestaande Toekomstige Investeringsverplichting 2021. Het resultaat eindigt daarmee op € 23.586.

BESTEMMING EXPLOITATIERESULTAAT

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
EXPLOITATIERESULTAAT	23.586	383.360	939
BESTEMMINGSRESERVE HEROPENING			
Mutatie	-	-	-
Onttrekking BGL	-	-	-
Onttrekking Mondriaan Fonds	-	-	-
BESTEMMINGSRESERVE ERFGOED CENTRUM			
Toevoeging	-	-	-
Onttrekking	-	-	-
BESTEMMINGSFONDS BANKGIRO LOTTERIJ			
Toevoeging	-	-	-
Onttrekking	-	-	-
BESTEMMINGSFONDS MONDRIAAN FONDS			
Toevoeging	-	-	-
Onttrekking	-	-	-
BESTEMMINGSFONDS GEMEENTE ARNHEM			
Toevoeging	-	-	-
Onttrekking	-	-	-
EXPLOITATIERESULTAAT NA			
BESTEMMING	23.586	383.360	939

Het resultaat in 2019 wordt aan het eigen vermogen toegevoegd.

KASSTROOMOVERZICHT 2019

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	32.884	7.900
CORRECTIE NIET-KASSTROOM ACTIVITEITEN		
Afschrijvingslasten	14.658	30.785
Mutatie voorzieningen	-	-
	<u>47.542</u>	<u>38.685</u>
KASSTROOM INVESTERINGSACTIVITEITEN		
Investerings in vaste activa	-	-17.500
KASSTROOM FINANCIERINGSACTIVITEITEN		
Aflossing lening Gemeente Arnhem	-69.228	-24.346
KASSTROOM OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Financiële baten en lasten	-9.298	-6.961
Mutatie winkelvoorraden	-	-
Mutatie vorderingen	-316.529	130.615
Mutatie schulden (exclusief aflossingsverplichting)	331.167	1.196.107
	<u>-16.346</u>	<u>1.316.600</u>
Stand liquide middelen begin van het jaar	3.068.243	1.751.643
Stand liquide middelen einde van het jaar	<u>3.051.897</u>	<u>3.068.243</u>
TOTAAL KASSTROOM	<u>-16.346</u>	<u>1.316.600</u>

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

INFORMATIE OVER DE RECHTSPERSOON

VESTIGINGSADRES EN INSCHRIJFNUMMER HANDELSREGISTER

Stichting Museum Arnhem is feitelijk gevestigd op de Broekstraat 32, 6828 PZ te Arnhem en is statutair gevestigd in Arnhem en ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 53141431.

ALGEMENE TOELICHTING

BELANGRIJKSTE ACTIVITEITEN VAN RECHTSPERSOON

De activiteiten van Stichting Museum Arnhem bestaan uit het tentoonstellen van kunstwerken in musea, het participeren in landelijke en lokale netwerken en het leveren van bijdragen aan symposia, congressen, tijdschriften en seriewerken en het publiek informeren over tentoonstellingen en collectie. Het boekjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR VERSLAGGEVING

DE STANDAARDEN OP BASIS WAARVAN DE JAARREKENING IS OPGESTELD

De jaarrekening is opgesteld volgens de voorschriften uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'. Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

GEBRUIK VAN SCHATTINGEN EN OORDELEN

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva, en van baten en lasten. De werkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs; daarbij wordt rekening gehouden met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. De collectie is eigendom van de gemeente Arnhem; collectieaankopen worden eigendom van de gemeente Arnhem en worden niet geactiveerd.

VORDERINGEN

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

ALGEMENE RESERVES

Het deel van het eigen vermogen waarover de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarover de organisatie is opgericht.

BESTEMMINGSRESERVE

Het deel van het eigen vermogen waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht.

BESTEMMINGSFONDS

Het deel van het eigen vermogen waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven, waarbij de beperking door derden is aangebracht.

PENSIOENEN

Stichting Museum Arnhem heeft voor al haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Deze is vastgelegd in de en in het bij de verzelfstandiging per 1 januari 2014 vastgestelde Sociaal Statuut. De pensioenregeling wordt uitgevoerd door het ABP. Het recht op pensioen ten laste van het APB is afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren. Stichting Museum Arnhem heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect daarvan in de vorm van hogere premies. De pensioenregeling wordt daarom verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling. Uitsluitend de over het boekjaar verschuldigde premies worden in de jaarrekening verantwoord.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

SUBSIDIES EN BIJDRAGEN

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode dat gesubsidieerde bestedingen hebben plaatsgevonden of waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

KOSTEN

Kosten worden op basis van de gerealiseerde bestedingen toegerekend aan de staat van baten en lasten.

GRONDSLAGEN VOOR HET OVERZICHT VAN KASSTROMEN

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht zijn liquide middelen. Ontvangen en betaalde interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

BEDRIJFSRISICO'S

In het verslag van de Raad van Toezicht en het bestuursverslag zijn de Risico Inventarisatie- en Evaluatie en de belangrijkste aandachtspunten daaruit, beschreven. Er is in beperkte mate sprake van bedrijfsrisico's. Er zijn geen voorzieningen getroffen voor oninbare vorderingen of valuta- en renterisico's.

**TOELICHTING OP DE BALANS PER 31
DECEMBER 2019**

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
1 MATERIËLE VASTE ACTIVA		
Inventaris en Inrichting	15.981	22.538
Hard en Software	13.859	19.019
Overige materiële vaste activa	<u>3.518</u>	<u>6.458</u>
	<u>33.358</u>	<u>48.015</u>

Het verloop gedurende het boekjaar kan als volgt worden weergegeven:

Inventaris en Inrichting	22.538	29.143
Hard en Software	19.019	20.931
Overige materiële vaste activa	<u>6.458</u>	<u>11.228</u>
Boekwaarde per 1 januari	48.015	61.302

Inventaris en Inrichting	-	-
Hard en Software	-	17.500
Overige materiële vaste activa	<u>-</u>	<u>-</u>
Des-/investeringen boekjaar	-	17.500

Inventaris en Inrichting	-6.557	-6.605
Hard en Software	-5.160	-19.410
Overige materiële vaste activa	<u>-2.940</u>	<u>-4.770</u>
Afschrijvingen boekjaar	-14.657	-30.785

Inventaris en Inrichting	15.981	22.538
Hard en Software	13.859	19.019
Overige materiële vaste activa	<u>3.518</u>	<u>6.458</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>33.358</u>	<u>48.015</u>

Stichting Museum Arnhem hanteert de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages voor materiële vaste activa:

- Inventaris en inrichting 6,7%-20%
- Hard- en software 20%
- Overige bedrijfsinstallaties 10%-20%

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
2 VOORRADEN		
	<u>-</u>	<u>-</u>

In de ontwerpwinkel worden goederen in consignatie verkocht; er is daarom geen voorraad op de balans van Stichting Museum Arnhem.

3 VORDERINGEN

Debiteuren	12.983	8.707
Omzetbelasting	156.126	107.832
Bijdragen programma en collectie	461.494	206.484
Overige vorderingen	22.027	23.617
Overlopende activa	10.535	-
	<u>663.165</u>	<u>346.640</u>

BIJDRAGEN PROGRAMMA EN COLLECTIE

Mondriaan Fonds	309.709	113.375
Fonds 21	65.000	-
Provincie Gelderland	52.285	62.109
Prins Bernhard Cultuurfonds	30.000	-
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie	2.500	-
Overige	2.000	31.000
	<u>461.494</u>	<u>206.484</u>

OVERIGE VORDERINGEN

Borg	20.013	-
Overig	2.014	23.617
	<u>22.027</u>	<u>23.617</u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
OVERLOPENDE ACTIVA		
Vooruitbetaalde kosten	10.535	-
Vooruitontvangen bedragen	<u>-1.084</u>	<u>-</u>
	<u>9.451</u>	<u>-</u>
 4 LIQUIDE MIDDELEN		
Kas	6.305	74
Van Lanschot betaalrekening	400.966	168.169
Van Lanschot spaarrekening	-	2.900.000
Rabobank betaalrekening	<u>2.644.626</u>	<u>-</u>
	<u>3.051.897</u>	<u>3.068.243</u>
 5 ALGEMENE RESERVES		
Beginstand	528.939	528.000
Mutatie boekjaar	<u>23.586</u>	<u>939</u>
	<u>552.525</u>	<u>528.939</u>
 6 BESTEMMINGSRESERVES		
Heropening	<u>134.613</u>	<u>134.613</u>
	<u>134.613</u>	<u>134.613</u>
 HEROPENING		
Beginstand	134.613	134.613
Mutatie boekjaar	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>134.613</u>	<u>134.613</u>

Bestedingen uit deze reserve mogen uitsluitend in het teken staan van de heropening na de nieuwbouw. Om besteding uit deze reserve mogelijk te maken is een besluit van de directeur-bestuurder van Stichting Museum Arnhem noodzakelijk.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
7 BESTEMMINGSFONDSEN		
Gemeente Arnhem	39.724	39.724
	<u>39.724</u>	<u>39.724</u>

Met gemeente Arnhem is afgesproken dat dit bedrag beschikbaar is voor restauraties en aankopen collectie.

8 LENINGEN O/G

Beginstand	93.574	121.256
Aflossing boekjaar	-24.346	-27.682
	<u>69.228</u>	<u>93.574</u>
Kortlopend deel	-69.228	-24.346
	<u>-</u>	<u>69.228</u>

Dit betreft een door gemeente Arnhem verstrekte lening met een oorspronkelijke looptijd van 15 jaar. Met de kredietverstrekker zijn we in overleg over vervroegde aflossing in 2020; de totale lening is daarom in de balans omgezet van een langlopende- in een kortlopende schuld.

9 HANDELSCREDEITOREN

Handelscrediteuren	240.710	88.280
Nog te ontvangen facturen	98.924	
	<u>339.634</u>	<u>88.280</u>

Als gevolg van de toename in activiteiten in 2019 zijn de handelscrediteuren per balansultimo toegenomen. De facturen die nog te ontvangen zijn betreffen in veel gevallen advies- en onderzoekstrajecten waarvoor de facturering in 2020 start.

10 BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERING

Omzetbelasting	-	-
Loonheffingen	47.003	37.992
Pensioenpremies	10.239	10.359
	<u>57.242</u>	<u>48.351</u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
11 NOG TE BESTEDEN SUBSIDIES EN BIJDAGEN		
BankGiroлотerij	630.018	480.015
Mondriaan Fonds Collectie	200.000	63.123
Mondriaan Fonds Programma	1.942	-
Overige Private- en Publieke fondsen Collectie	0	-
Overige Private- en Publieke fondsen Programma	108.232	-
Nog te besteden eigen bijdragen op Programma	70.035	191.370
	<u>1.010.227</u>	<u>734.508</u>

Met de BankGiro Loterij is Museum Arnhem overeengekomen dat bijdragen die niet in de exploitatie zijn benut, kunnen worden ingezet ter dekking voor door het museum te plegen investeringen in de (her)inrichting van de vernieuwing. Het Mondriaan Fonds heeft in 2019 een bijdrage ad € 200.000 voor het collectieplan 2020-2021 beschikt.

De Overige Private- en Publieke fondsen Programma betreft de reservering van subsidies en bijdragen voor lopende programma-onderdelen die in 2019 zijn gestart.

De Nog te besteden eigen bijdragen op Programma betreft de reservering van exploitatiesubsidie voor lopende programmering die in 2019 is gestart, maar nog niet (financieel) is afgerond.

12 TOEKOMSTIGE INVESTERINGSVERPLICHTING

Van het overschot uit 2018 is € 500.000 als schuld verantwoord onder Toekomstige Investeringsverplichting 2019 ter dekking van investering in de Inhaalslag collectie; registratie (€ 200.000) en de tijdelijke presentatieruimte De Kerk (€ 300.000). In 2019 is in totaal € 356.887 uit deze Investeringsverplichting opgenomen ter (gedeeltelijke) dekking van de voorgenomen plannen.

De uitgaven voor de inrichting van De Kerk en de Inhaalslag collectie; registratie, zijn nader beschreven in Bijlage A bij deze jaarrekening.

Het restant in de Toekomstige Investeringsverplichting dient ter dekking van de voortzetting van de registratie van de Inhaalslag collectie in de komende jaren; de tenaamstelling van deze balanspost is dienovereenkomstig aangepast.

Ten behoeve van de bekostiging retour-verhuizing van de collectie naar het vernieuwde museum, is in overleg met gemeente Arnhem € 75.000 uit de exploitatiesubsidie toegevoegd aan een hiervoor bestemde Investeringsverplichting. Uit de exploitatiesubsidie is € 75.000 toegevoegd aan de Toekomstige Investeringsverplichting 2021.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	€	€
Toekomstige Investeringsverplichting Inhaalslag Collectie	143.113	500.000
Toekomstige investeringsverplichting Verhuizing	75.000	
Toekomstige Investeringsverplichting 2021	<u>1.276.086</u>	<u>1.201.086</u>
	<u>1.494.199</u>	<u>1.701.086</u>

13 OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

Netto salarissen	-	1.768
Nog te betalen personeelskosten	-	1.565
Aflossingsverplichtingen	69.228	24.346
Reservering vakantiedagen	14.005	5.906
Reservering vakantiegeld	37.023	27.165
Overige overlopende passiva	<u>-</u>	<u>57.419</u>
	<u>120.256</u>	<u>118.169</u>

In het verlengde van het voornemen van de vervroegde aflossing van de langlopende schuld bij gemeente Arnhem, is deze onder de kortlopende schulden verantwoord.

14 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN, VERPLICHTINGEN EN REGELINGEN

	<u>< 1 jaar</u>	<u>1-5 jaar</u>	<u>> 5 jaar</u>
	€	€	€
Aon (verzekeringspakket)	35.000	-	-
Breedband Arnhem	5.580	8.370	-
Peja Vastgoed B.V. (huur kantoor)	15.900		
Huur De Kerk	66.600		
Color Business Centers (depot Singelkwartier)	19.000	-	-
Gemeente Arnhem (depot Koningsweg)	32.532		
Stichting Beheer Rozet (huur EGC)	25.600	76.800	-
Stichting Beheer Rozet (servicekosten ECG)	<u>97.200</u>	<u>291.600</u>	<u>-</u>
	<u>297.412</u>	<u>376.770</u>	<u>-</u>

TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING 2019

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
15 PUBLIEKSINKOMSTEN			
Entreegelden	7.617	4.800	652
Museumkaart bezoek (incl. correctie voorgaande jaren)	14.193	6.600	1.625
Rondleidingen/Educatieve projecten	15.832	11.400	16.055
	<u>37.642</u>	<u>22.800</u>	<u>18.332</u>
16 SPONSORINKOMSTEN			
Overige sponsorinkomsten	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
17 WINKELOPBRENGSTEN			
Winkelopbrengsten	<u>4.598</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>4.598</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
18 OVERIGE DIRECTE OPBRENGSTEN			
Collectiebeheer en advies	100.000	100.000	100.000
Overig	-	-	10.021
	<u>100.000</u>	<u>100.000</u>	<u>110.021</u>
19 INDIRECTE OPBRENGSTEN			
Indirecte opbrengsten	<u>15.407</u>	<u>3.500</u>	<u>-</u>

Museum Arnhem heeft directe opbrengsten gerealiseerd uit Publieksinkomsten in de tijdelijke expositieruimte: 'De Kerk'. De winkelopbrengsten zijn gerealiseerd in een ontwerpwinkel; die samen met OntwerpPlatform Arnhem specifiek in de tijdelijke expositieruimte is ingericht. De overige directe opbrengsten betreft de jaarlijkse vergoeding voor het beheer van de collectie. Overige indirecte opbrengsten zijn inkomsten uit uitleen van collectie, auteursrechten en doorbelastingen van specifieke lasten aan opdrachtgevers.

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
20 SUBSIDIE GEMEENTE ARNHEM			
Exploitatiesubsidie	2.826.574	2.924.755	2.848.313
Opname Toekomstige Investeringsverplichting 2019	356.887	383.360	-500.000
Toevoeging Toekomstige Investeringsverplichting 2021	-75.000		
Toevoeging Toekomstige Investeringsverplichting Verhuizing	-75.000	-	-773.000
	<u>3.033.461</u>	<u>3.308.115</u>	<u>1.575.313</u>

Van gemeente Arnhem is in 2019 een exploitatiesubsidie ontvangen van € 2.919.859 (begroot € 2.924.755). Op de beschikte subsidie is de afrekening over 2018 € 23.250 (te veel ontvangen) verrekend. Op de exploitatiesubsidie wordt € 70.035 ingehouden, aangezien dit bijdragen op Programma (Tentoonstelling, Activiteiten en Evenementen) betreft die in 2019 zijn gestart, maar nog niet afgerond. Deze zijn op aan de kortlopende schulden aan de balans toegevoegd om in 2020 te besteden. In 2019 is ter (gedeeltelijke) dekking van uitgaven aan de inrichting van tijdelijke presentatieruimte (€ 273.527) en de Inhaalslag collectie; registratie (€ 154.903) een totaal van € 356.887 uit de Toekomstige Investeringsverplichting 2019 opgenomen. De overige kosten ten behoeve van de Inhaalslag collectie; registratie van de collectie zijn in 2019 uit de lopende begroting betaald. De voortgang in de Inhaalslag Collectie zal gedeeltelijk uit het restant in Toekomstige Investeringsverplichting 2019 ad € 143.113 worden gefinancierd. Deze balanspositie wordt voortgezet als 'Toekomstige Investeringsverplichting Inhaalslag Collectie' (zie Toelichting op balans; 12.). In overleg met gemeente Arnhem wordt € 75.000 uit de exploitatiesubsidie verbijszonderd als Toekomstige Investeringsverplichting Verhuizing en € 75.000 toegevoegd aan de Toekomstige Investeringsverplichting 2021.

21 OVERIGE PUBLIEKE SUBSIDIES EN BIJDAGEN

Bijdrage ID banen uit participatie	3.679	3.700	3.678
Mondriaan Fonds Programmabijdragen	131.571	60.000	96.878
Mondriaan Fonds Bijdragen Aankoop Collectie	64.500		
Provincie Gelderland	131.490		
Overige Publieke Subsidies en bijdragen	-	-	10.000
	<u>331.240</u>	<u>63.700</u>	<u>110.556</u>

De bijdrage door het Mondriaan Fonds betreft de inzet van de:

- de resterende € 64.500 uit de totale bijdrage ad € 120.000 voor 2018 en 2019 ten behoeve van collectievorming;

- overige niet begrote bijdragen op Tentoonstellingen, Activiteiten & Evenementen ad € 131.571, waarbij het grootste deel (€ 126.034) is ingezet ten behoeve van de Biënnale Gelderland.

In 2019 zijn door provincie Gelderland subsidies beschikbaar gesteld en benut, volledig ten behoeve van de organisatie van de Gelderland Biënnale in 2019. Alle Publieke Subsidies en Bijdragen zijn volledig aan collectie- of projectkosten besteed of daarop voorzien.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
22 OVERIGE PRIVATE SUBSIDIES EN BIJDAGEN			
BankGiro Loterij	50.000	50.000	40.465
Overig Private Subsidies en bijdragen	192.685	-	124.311
	<u>242.685</u>	<u>50.000</u>	<u>164.776</u>

In 2019 is van de jaarlijkse bijdrage van het BankGiro Loterij Fonds € 50.000 aangewend ter gedeeltelijke dekking van aankoop van collectie.

Overige Private Subsidies en Bijdragen worden niet begroot, aangezien deze in het lopende boekjaar ook worden aangevraagd op basis van lopende projecten. Deze bijdragen zijn volledig aan projectkosten besteed of daarop voorzien. De Overige Private Subsidies en Bijdragen zijn beschikbaar gesteld door (in willekeurige volgorde):

De Nederlandse Kostuumvereniging, Fonds21, Prins Bernhard Cultuurfonds, Stichting Ondernemersfonds Arnhem, Stichting voordekunst, Rabobank Stimuleringsfonds, Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Ekkart Fonds) en het VSBfonds.

23 OVERIGE BATEN

Overig	<u>44.234</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
--------	---------------	----------	----------

24 PERSONEELSKOSTEN

Lonen en salarissen	763.397	846.000	606.235
Sociale lasten	126.598	119.200	96.786
Pensioenpremie	114.499	118.700	87.207
Overige personeelskosten	65.650	44.500	43.962
Ingeleend personeel	290.116	105.000	117.600
Frictiekosten	20.395	-	34.123
Interne doorbelastingen	-132.874	-	-
	<u>1.247.781</u>	<u>1.233.400</u>	<u>985.913</u>

Gedurende het jaar 2019 waren gemiddeld 16,07 medewerkers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2018: 13,68 FTE). In 2019 zijn onder andere de positie van Hoofd Publiek & Programma, stadsconservator en conservator Moderne Kunst ingevuld. In het verlengde van de exploitatie van de tijdelijke presentatieruimte en overige activiteiten (al dan niet in samenwerking), zijn tijdelijke functies zoals project- en productieleiders ingevuld. Van de totale personeelslasten zijn in 2019 uitgaven administratief doorbelast aan de Inhaalslag collectie; registratie.

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2019	2019	2018
	€	€	€
25 ORGANISATIEKOSTEN			
Outsourcing P&O	9.507	13.000	4.955
Accountantskosten	17.004	35.000	21.000
Advieskosten	85.903	168.940	83.238
Onderhoud automatisering	44.059	57.500	34.789
Abonnementen, contributies & lidmaatschappen	19.796	15.000	17.435
Overige organisatiekosten	30.314	31.500	33.876
	<u>206.583</u>	<u>320.940</u>	<u>195.293</u>

De organisatiekosten zijn lager dan begroot, aangezien minder dan voorzien op externe advisering en uitbesteding op met name de vernieuwing van het museum is uitgegeven als gevolg van de vertraging.

26 AFSCHRIJVINGSKOSTEN

Afschr. Inventaris en inrichting	6.557	6.500	6.605
Afschr. hard- en software	5.160	22.600	19.410
Afschr. overige bedrijfsinstallaties	2.940	3.800	4.770
Boekresultaat activa	-750	-	-
	<u>13.907</u>	<u>32.900</u>	<u>30.785</u>

27 HUUR EN BIJKOMENDE LASTEN

Huur	76.402	81.000	23.250
Huur depots	92.682	79.908	78.603
Huur EGC	24.251	25.870	25.229
Bijdrage exploitatie Rozet	89.100	88.104	85.573
Bijdrage exploitatie EGC	-459	5.618	6.162
Gemeentelijke & provinciale lasten	1.211	-	1.510
Overige huisvestingskosten	20.309	-	-
Project Inrichting Walburgiskerk	273.527	300.000	-
	<u>577.023</u>	<u>580.500</u>	<u>220.326</u>

Eind 2018 is een geschikte locatie voor een tijdelijke expositieruimte gevonden, welke (na een periode van verbouwing en inrichting) in maart 2019 voor het publiek is opengesteld. Ten behoeve van de inrichting waren uitgaven ad € 300.000 begroot, waarop bestedingen van € 273.527 zijn gerealiseerd (nader toegelicht in Bijlage A). In 2019 zijn eenmalige verhuiskosten gerealiseerd in verband met de verhuizing van het kantoor.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
28 ENERGIE			
Gas	8.886	-	-
Electra	7.631	-	-
Water en overige energiekosten	1.745	18.000	-
	<u>18.262</u>	<u>18.000</u>	<u>-</u>

De gerealiseerde uitgaven voor energie betreffen lasten voor de tijdelijke expositieruimte.

29 ONDERHOUD

Schoonmaak- en onderhoudskosten	31.539	16.800	6.113
Tuin onderhoud & ontwerp	25.550	45.000	-
	<u>57.089</u>	<u>61.800</u>	<u>6.113</u>

De schoonmaak- en onderhoudskosten hebben betrekking op de tijdelijke expositieruimte. De bestedingen voor Tuin onderhoud & ontwerp betreft de eerste fase advisering met betrekking tot de (her)inrichting van de beeldentuin in de vernieuwde situatie.

30 BEVEILIGING

Beveiliging - activiteiten	75.122	63.000	625
Overig beveiliging	2.430	7.500	4.356
	<u>77.552</u>	<u>70.500</u>	<u>4.981</u>

De inzet van beveiliging betreft naast de bewaking van de tijdelijke expositieruimte eveneens de inzet van baliepersoneel tijdens openstelling.

31 COLLECTIEKOSTEN

Collectiebeheer

Huur collectie	100.000	100.000	100.000
Restauratie collectie	20.824	20.000	3.120
Ontsluiting collectie	34.490	25.000	-
Verzekering collectie	28.112	30.000	29.052
Overig Collectiebeheer	64.135	65.000	59.713
Ontvangen schadeuitkeringen	-	-	-5.697
Inhaalslag Collectie (registratie collectie)	154.903	168.360	-

Collectievorming

Aankoop collectie	135.422	90.000	137.322
	<u>537.886</u>	<u>498.360</u>	<u>323.510</u>

Ontsluiting collectie betreft een in 2018 gestarte samenwerking ten behoeve van online registratie van sieraden en aanverwante objecten. In 2019 zijn nagekomen lasten uit 2018 geadministreerd, waardoor in dit project hoger dan begroot is gerealiseerd. De Inhaalslag collectie; registratie, is ten dele in 2019 uitgevoerd en zal worden gecontinueerd in 2020 (en eventueel verder); nader toegelicht in Bijlage A. In 2019 zijn meer dan begroot verwervingen gerealiseerd. Deze zijn niet eerder gedaan in verband met de vertraging van de start van de vernieuwing van het museum.

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
32 PROGRAMMA: TENTOONSTELLINGEN, ACTIVITEITEN & EVENEMENTEN			
Vorbereiding	345.550	-	83.724
Objecten	85.966	-	1.203
Inrichting	166.231	-	25.484
Projectleiding	26.600	-	-
Diverse overige programmakosten	80.715	618.500	2.960
Communicatie	152.269	-	18.771
Educatie	21.594	-	10.509
Overige inhuur personeel	39.401	-	-
	<u>918.326</u>	<u>618.500</u>	<u>142.651</u>

De bestedingen aan programmering (tentoonstellingen, activiteiten & evenementen) bedroegen in 2019 € 918.326 bij een begroting van € 618.500. De bestedingen zijn hoger dan begroot in het verlengde van aanvullende uitgaven in het programmajaar, die (gebruikelijkerwijs) niet kunnen worden begroot en welke worden gefinancierd uit aanvullende subsidies en bijdragen in het programmajaar die eveneens (gebruikelijkerwijs) niet kunnen worden begroot. Sommige programmering die in 2019 is gestart loopt nog door in 2020, waarvoor dekking uit gerealiseerde subsidies en bijdrage is gereserveerd.

33 COMMUNICATIE, EDUCATIE, SPONSORING & FONDSENWERVING

Advertenties	7.760	4.000	4.269
Printmedia	50.600	53.500	3.799
Website	2.994	12.000	8.610
Inhuur personeel educatie	9.847	-	16.797
Overige communicatie	38.909	30.000	21.497
Overige educatie	5.668	10.000	6.029
Overige fondsen werving	2.572	5.000	526
	<u>118.350</u>	<u>114.500</u>	<u>61.526</u>

In 2019 zijn strategische bestedingen aan advisering ten aanzien van huisstijl, marketing & communicatie gedaan of gecommitteerd. Voor de gecommitteerde uitgaven zijn de verplichtingen op de balans opgenomen onder 'Nog te ontvangen facturen'.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
34 ONTWERPWINKEL			
Inkoop boeken	31	-	-
Inkoop overige artikelen	924	-	-
Overige winkellasten	2.669	-	-
	<u>3.623</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

In de begroting voor 2019 was geen exploitatie van een (museum)winkel voorzien. De in samenwerking met het OntwerpPlatform Arnhem opgerichte ontwerpwinkel betreft de verkoop van lokaal geproduceerde werken en artikelen op consignatiebasis. Het meerdere van de opbrengst komt ten goede aan de ontwerper/maker; het overige van de opbrengst wordt door Stichting Museum Arnhem in de ontwerpwinkel geïnvesteerd.

35 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Rente baten	-38	-3.400	0
Rente lasten	4.911	-	6.961
Bank- en overige financiële lasten	4.425	2.115	-
	<u>9.298</u>	<u>-1.285</u>	<u>6.961</u>

Als gevolg van een aanpassing van de creditrente op tegoeden zijn de geprognosticeerde rentebaten in 2019 niet gerealiseerd en zijn de rentelasten op de lening bij gemeente Arnhem niet gecompenseerd. De bank- en overige financiële lasten zijn toegenomen als gevolg van de wijziging van huisbankier en extra lasten ten behoeve van de inrichting van de kassa in de tijdelijke expositieruimte.

Arnhem, maart 2020

.....
Mevrouw drs S.M. Bak
Directeur-bestuurder

Raad van Toezicht

.....
De heer drs F.H. Candel
voorzitter

.....
mevrouw C.A.J. Casseres

.....
Mevrouw H.C.M. van der Linden ba.

.....
De heer mr E.A.M. Schwirtz

.....
De heer E.M. Noteboom

5. WNT Verantwoording

De WNT is van toepassing op Stichting Museum Arnhem. Het voor Stichting Museum Arnhem toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Gegevens 2019	
bedragen x € 1	S.M. Bak
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	[01/01] - [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	128.958
Beloningen betaalbaar op termijn	20.048
<i>Subtotaal</i>	<i>149.006</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	149.006
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2018	
bedragen x € 1	S.M. Bak
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	[01/01] - [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	125.407
Beloningen betaalbaar op termijn	18.386
<i>Subtotaal</i>	<i>143.793</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
Bezoldiging	143.793

Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Gegevens 2019	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
F.H. Candel	Voorzitter Raad van Toezicht
M.H.E. Frommé	Lid Raad van Toezicht (tot 18-12-2019)
H.C.M. van der Linden	Lid Raad van Toezicht
E.A.M. Schwitz	Lid Raad van Toezicht
C.A.J. Casseres	Lid Raad van Toezicht (m.i.v. 23-09-2019)
E.M. Noteboom	Lid Raad van Toezicht (m.i.v. 18-12-2019)

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting Museum Arnhem

A. Verklaring over de in de jaarstukken 2019 opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Museum Arnhem te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Museum Arnhem per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en met de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de exploitatierekening over 2019;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; en
4. de WNT-verantwoording.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en de Regeling Controleprotocol WNT 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Museum Arnhem zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de Raad van Toezicht
- het bestuursverslag

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De Raad van Toezicht en het bestuur zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en met de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren

van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Ellecom, 31 maart 2020

DDJ Accountants B.V.

W.g.

P.J. Verboon
Accountant-Administratieconsulent

Bijlage A

TOELICHTING OP DE UITPUTTING TOEKOMSTIGE INVESTERINGSVERPLICHTINGEN 2019

	Realisatie	Begroting
	2019	2019
	€	€
<i>Project Inrichting Walburgiskerk</i>		
Transport- en opslagkosten	5.229	
Inhuur personeel inrichting	1.600	
Materiaal en schilderwerk	134.766	
Inrichting overig	103.464	
Diverse overige inrichtingskosten	10.980	
Printmedia ontwerp	83	
Printmedia productie	2.710	
Vertaalkosten	226	
Opening	14.469	
	<u>273.527</u>	<u>300.000</u>

De materiële uitgaven voor inrichting van de tijdelijke expositieruimte in de Walburgiskerk (De Kerk) in 2019 waren begroot op € 300.000; de uitgaven hiervoor zijn op nagenoeg € 274.000 geëindigd.

Project Inhaalslag Collectie

Registratie collectie

Vorbereidingskosten	4.620	
Transport- en opslagkosten	818	
Materiaal en schilderwerk	7.878	
Inrichting overig	14.895	
Fotografie	5.000	
Personeelslasten		
Registratieproject	117.110	
Inhuur overig personeel	2.612	
Diverse overige registratiekosten	1.970	
	<u>154.903</u>	<u>168.360</u>

Met de voorziene sluiting van het museum in 2018, is in de begroting 2018 een omvangrijk Registratie- en Restauratieproject op de collectie gepland; Inhaalslag Collectie. In 2019 is nagenoeg € 155.000 uitgegeven aan registratiewerkzaamheden, waarvoor € 83.360 is opgenomen uit de hiervoor bestemde kortlopende schuld (Toekomstige Investeringsverplichting Inhaalslag Collectie) en het overige is uit de exploitatie voldaan. De resterende kortlopende schuld blijft beschikbaar voor de Inhaalslag Collectie, die in 2020 (en wellicht ook 2021) zal worden uitgevoerd en afgerond.

Bijlage B: bijlage bij Verslag van de Raad van Toezicht

Profiel Raad van Toezicht Museum Arnhem

De leden van de Raad van Toezicht opereren vanuit hun expertise in het belang van het museum en koppelen daarbij hun specifieke deskundigheid aan voldoende inzicht en gevoel voor de belangen en achtergronden en de maatschappelijke en politieke context waarin het museum opereert.

Aan de voorzitter en alle leden van de Raad van Toezicht worden de volgende eisen gesteld:

- beschikken over ervaring in besturen, dan wel het houden van toezicht;
- functioneren of gefunctioneerd hebben in landelijke en/of internationale netwerken op hun expertisegebied;
- beschikken over kennis van het werkt terrein van het Museum Arnhem, zijnde de publiek/private culturele sector.

Binnen de Raad van Toezicht is expertise op de volgende gebieden:

- algehele leiding, management, besturen en juridische zaken;
- financiën (ten minste twee leden ten behoeve van de financiële auditcommissie);
- Human Resource;
- beeldende kunst, vormgeving en erfgoed;
- marketing en communicatie, toerisme en recreatie;
- onderwijs, nieuwe media en jongerencultuur;
- cultureel ondernemerschap;
- kennis en ervaring met de aansturing en het verloop van middelgrote bouwprojecten;
- goede bekendheid met en in de Arnhemse samenleving.

Deze diverse expertise gebieden kunnen over meerdere personen verdeeld zijn.

Voor alle leden zijn de volgende persoonskenmerken van toepassing:

- bestuurlijke ervaring;
- strategisch denkvermogen;
- ondernemende instelling met begrip voor de context waarbinnen het museum opereert;
- maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel;
- sterk ontwikkeld normbesef;
- op afstand toezicht houden zonder de betrokkenheid te verliezen.

Bij de invulling en de werkwijze van de raad, werken we volgens de Governance Code Cultuur en werven we openbaar. De Raad van Toezicht is divers samengesteld in leeftijd, gender en culturele achtergrond.

Bijlage C: bijlage bij Verslag van de Raad van Toezicht

Overzicht functies en nevenfuncties voorzitter en leden raad van toezicht museum arnhem 2019

Naam	Functie	Aantreden	Aftreden/ herbenoemen	(Neven)functies
De heer drs. F.H. Candel	Voorzitter Voorzitter Remuneratiecie	17-12- 2013	31-12-2021	Senior Adviseur Andersson Elffers Felix Lid Curatorium Zijlstra Center VUMC (tot juni 2019) Lid Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming–afd advies (tot juni 2019) Bestuurslid Arnhem Arts Ambassadors (AAA)
Mevrouw C.A.J. Casseres		23-09-2019	23-09-2023	Vermogensbeheerder ABN AMRO MeesPierson Lid Raad van Toezicht CODA Apeldoorn (lid audit commissie) Penningmeester bij Stichting Culinair Erfgoed van de Lage Landen Lid Vrouwen netwerk Arnhem Nijmegen Lid WIFS (Women in Financial Services)
De heer mr. M.H.E. Frommé	Voorzitter Auditcommissie	18-02-2014	18-12-2019	Senior Advisor Solas AG, a Zurich based energy efficiency fund Voorzitter Arnhem Arts Ambassadors (AAA)
Mevrouw H.C.M. van der Linden ma.		18-02-2014	01-04-2022	Coach Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Kunstgebouw Voorzitter Stichting Beelden in Leiden Bestuurslid Arnhem Arts Ambassadors (AAA)
De heer E.M. Noteboom		18-12-2019	18-12-2023	Docent Kunst op Dorenweerd College te Doorwerth Directeur van Stichting InDifferent
De heer mr. E.A.M. Schwirtz	Lid Auditcie	21-09-2016	21-09-2020	Directeur/eigenaar Schwirtz Consultancy BV, Vredelust BV en Stichting Dutch Care & Retail Properties Voorzitter bestuur Kohlmann Stichting/Roomsch Catholijk Vrouwenhuis Voorzitter Arnhemse Stichting Bijzondere Noden Lid Raad van Toezicht Coehoorn Centraal Bestuurslid Vereniging Eigenaren Citycenter Arnhem (VECA)
Mevrouw drs. S.M. Bak	Directeur- bestuurder Museum Arnhem	15-05-2015		<i>Bestuurs- en toezichtfuncties:</i> Bestuurslid Museumvereniging Voorzitter Stichting Fashion Design Festival Arnhem Voorzitter Stichting Farm of the World Voorzitter Stichting Modekern Bestuurslid stichting Cultuur Netwerk Arnhem <i>Overig:</i> Lid adviesraad CASA te Arnhem Redacteur Stichting Ons Erfdeel Jurylid Abe Bonnema Architectuurprijs Cultuurcommissie Noordelijk Cultuur Fonds (NCF) (adviesfunctie)

MUSEUM ARNHEM

Museum Arnhem vernieuwt!